

Jubelfeest van het Willems-Fonds te Nieuwpoort.

*Vijf-en-twintigjarig verslag over de werkzaamheden
voorgelezen door den heer Secretaris J. Dierendonck, in
de Jubelzitting gehouden in het lokaal der Afdeeling den
18 Augustus 1901.*

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Toen mij door het Bestuur der Nieuwpoortsche Afdeeling van het Willems-Fonds de vereerende taak werd opgedragen U op deze plechtige jubelzitting een overzicht te geven van hare werkzaamheden gedurende haar 25jarig bestaan, rees bij mij de vraag op of ik U niet eerst zeggen moest wat het Willems-Fonds is. Doch ik meen dat hier niemand meer zal gevonden worden, die niet weet dat Willems-Fonds beteekent: Meer recht en vrijheid voor ons te lang verdrukte Vlaamsche volk!

Daarbij men kent immers den boom aan zijne vruchten en eene instelling als onze Afdeeling, die gedurende 25 jaar in 't openbaar werkzaam is geweest tot opbeuring en veredeling van het volk, is genoegzaam gekend van allen in wier midden zij ontstaan is, steeds voortleeft en bloeit.

Wij zullen ons dus bepalen bij een zoo beknopt mogelijk overzicht der werkzaamheden sinds hare stichting. Doch vooraleer hier mede te beginnen, aanzie ik het mij als een aangename plicht den innigen dank te hernieuwen, die bij hun aftreden werd toegestuurd aan de heeren secretarissen, die mij zijn voorafgegaan. Het zijn hunne trouwe verslagen der talrijke bijeenkomsten van het Bestuur en der algemeene vergaderingen, hunne nagelatene briefwisseling, enz., die mij

thans tot gids dienen. Hulde en dank aan die ijverige strijders!

't Was op 8 September 1876 dat de betreurde vriend Van Driessche door zijn aanmoedigende rede onze Nieuwpoortsche taalvrienden deed besluiten, in hun midden eene Afdeeling van het Willems-Fonds te stichten. Zonder langer dralen werd eene commissie benoemd bestaande uit de heeren P. De Mey en J. Kesteloot, die trouwe vrienden, ons te vroeg door de onverbiddelijke dood ontruikt en den heer Frans de Brauwere, die wij zoo gelukkig zijn thans nog in 't Bestuur terug te vinden. Een door hen opgesteld reglement werd besproken en daar allen het eens waren om met moed den edelen strijd aan te vatten, kwam men spoedig overeen en werd op die eerste vergadering de Afdeeling reeds gesticht. De heer De Swarte werd als voorzitter gekozen, de ijverige heer Dingens als secretaris, de onvermoeibare heer Frans de Brauwere als schatbewaarder en de heeren De Mey en Loppens als bestuurleden. Zij en de andere leden stichters waren zooveel kloeke strijders, die zich rondom hunnen voorzitter schaarden om te zamen met eendracht en wilskracht beziel, den kamp aan te vatten tegen verfransching, dwingelandij en geestverstomping! Zij allen waren de grondsteen onzer instelling die, stevig geplant, rotsvast weerstond aan de menigvuldige aanvallen, die haar overigens te wachten stonden.

Want onze klerikale fanatieke tegenstrevers aanzagen met woede in 't hart, dat het Willems-Fonds met woord en pen, met hand en tand werkte om het volk uit den diepen slaap te doen opstaan, waarin zij het, tot hun belang, gedompeld hielden! Zij begrepen dat het Willems-Fonds het volk van onder den hiel onzer eeuwige vijanden trachtte te rukken, van die mannen die van op den stoel der waarheid onze instelling in de oogen der Nieuwpoortenaren trachtten hatelijk te maken, ja die zelfs de dood van onzen pas gestichten kring voorspelden.

Bittere teleurstelling voor hen! want spijs al de geheime middelen, die zij hebben aangewend, en ze hebben er geene onverlet gelaten, groeide de Afdeling steeds in ledental, zette met evenveel moed hare werkzaamheden voort, en al hunne bedreigingen bleven vruchteloos om den wassenden boom onder het gewicht hunner aanvallen de kruin te doen

buigen. — Toch moeten wij hier zeggen dat eenige leden ons uit vrees van broodroof ontvielen, hetgeen overigens in eene kleine stad als Nieuwpoort niet te vermijden is. Dat dit nochtans onze bestrijders niet verheuge! die gedwongen ontslaggevers bleven en blijven ons steeds getrouw; wel kan men eenige bladeren aan den forschen eik ontrukken, doch hem vellen..... nooit! Onze Afdeeling telt 112 leden, een getal dat, gezien de tijdsomstandigheden en de geringe bevolking van ons stadje, waar de maatschappijen van vermaak zoo talrijk zijn, als hoogst bevredigend mag beschouwd worden. Alles laat zelfs voorzien dat dit getal nog aangroeien zal.

Doe wel en zie niet om, was steeds de leus der verschillende besturen die elkander opvolgden onder het geleide van hunnen eenigen voorzitter den heer DE SWARTE. En om het edele doel te bereiken, door het Willems-Fonds beoogt, werden noch moeite noch opofferingen gespaard.

De *Volksvoordrachten* werden steeds aanschouwd als een der krachtigste middelen om omwetendheid en bijgeloof te bestrijden, om de ontslaving van het Vlaamsche volk te bewerken, om het zijne rechten en plichten te leeren kennen. En te dien einde werden gedurende de 25 verloopende jaren: 1°) 94 openbare kosteloze voordrachten ingericht, waarvan 31 over politieke en taalkundige quaestien, 11 over wetenschap, 11 over aardrijkskunde en geschiedenis, 6 over huishoudkunde, 1 over gezondheidsleer, 10 over levensschetsen, en 24 over andere onderwerpen, waaronder verscheidene met zichten bij middel der tooverlantaarn;

2°) 48 voordrachten alleen toegankelijk voor de leden en hun huisgezin en grootendeels gegeven door leden der Afdeeling;

3°) 8 met inkomgeld, waarvan 6 ten voordeele onzer boekeringen, 1 voor het kleeden van eerste communicanten en 1 voor een bijdrage tot het oprichten van een standbeeld aan Jan Frans Willems, patroon onzer instelling.

En om die voordrachten zoo aantrekkelijk mogelijk te maken, werden ze telkens door zang, uitgalming en muziek opgeluisterd. Zoo werd door eene talrijke schaar vreemde en Nieuwpoortsche kunstliefhebbers het volgende uitgevoerd en voorge dragen:

169 muziekstukken in vol orkest, 46 duos of kwartetten voor speeltuigen, 144 muziekstukken voor een speeltuig met

begeleiding van piano, 22 koren, 6 tweezen, 210 liederen (romancen en arias), 62 kluchtliederen, 3 tooneelstukken, 7 tweespraken, 36 alleenspraken.

Door de uitvoeringen bleven wij dus getrouw aan de standregelen van het Willems-Fonds, namelijk het aanmoedigen van het nationaal tooneel en den volkszang. — Doch met bovengaande alleen vergenoegden wij ons niet. Onze Afdeeling schreef een prijskamp van zang en uitgalming uit, waaraan talrijke kunstliefhebbers uit alle hoeken van Vlaanderen deelnamen. Te recht mogen wij zeggen dat die prijskamp veel heeft bijgebracht om bij ons volk den smaak naar kunst te doen ontstaan, om ons volk het schoone en edele te leeren begrijpen en gevoelen!

Nog andere gemakkelikheden werden onze leden aangeboden, namelijk Kerst-, Mei- en kinderfeesten, benevens talrijke dans- en avondfeesten. Want niet altijd kan de boog gespannen zijn en het is zoo aangenaam, zoo opbeurend eenige uren in een gezellig samenzijn van Vlaamsche vrienden door te brengen, om dan weer met verschen moed beziel, den strijd te hervatten.

Volksboekertijen. In 1844 voorspiegelde vader Willems het volgende als het te bereiken doel: « Voedsel, sprak hij, voedsel » moet er zijn voor de duizenden van behoeftigen die hunne » verstandelijke opleiding van ons verwachten. »

Als vereischte om dat voedsel in ieders bereik te stellen, vroeg hij dat er in alle gemeenten van Vlaamsch-België voordrachten en boekertijen zouden ingericht worden. Aan het vervullen van dien wensch is het Nieuwpoortsche Willems-Fonds niet te kort gebleven, want in 1877 werd eene openbare volksboekertij gesticht te Nieuwpoort, die, alhoewel arm geboren, op korten tijd eene groote uitbreiding nam, dank aan de talrijke geschenken die haar werden toegestuurd.

Toen in 1884 onze politieke tegenstrevers het bestuur der gemeente in handen namen, gebeurde er iets dat wij in hun belang liever hadden verzwegen, doch om der waarheidswille niet verzwijgen mogen.

Onze boekertij sedert 7 jaar in stadsboekzaal verblijvende moest onmiddellijk weggenomen worden!!

Onze bevolking had geen geestesvoedsel meer noodig. Het mocht niet wezen dat ons volk buiten den catechismus en zijn gebedenboek, nog andere boeken las!

Wat genot, wat nut konden de werken van een Conscience, van een Van Beers, van Mevr. Van Ackere geb. Maria Doolaeghe, van Mevrouw Courtmans enz. in de lange winteravonden schenken : geen ! zoo redeneerden die voorstanders der onwetendheid, wier harten al zoo duister zijn als onze gebrekkig verlichte straten in een regenachtigen Decembernacht ; doch zonder het te willen, hebben zij onze Afdeeling eenen grooten dienst bewezen.

« Wij hebben nu geen lokaal meer om tot het volk te spreken, — wij hebben nu geene plaats meer om onze boeken te zetten, — welnu, binnen kort hebben wij een veel beter lokaal en eene prachtige boekzaal ! — » Zoo sprak onze achtbare voorzitter en hij hield woord. Hij bouwde dit lokaal en stelde het ter beschikking van het Willems-Fonds. Sedert hebben wij dus onzen tempel, waar het vrije woord wordt verkondigd en daarboven ons tabernakel, de boekzaal, waar 2000 werken ter beschikking van het leercuchtige volk berusten !

Hierbij bepaalde de Afdeeling zich niet. — Eene boekerij werd gesticht te Lombartzijde en eene te Ramskappelle, die voor eenige jaren naar Keyem werd overgebracht. Aan de nieuw gestichte volksboekerijen schonken wij de werken, die wij in dubbel bezaten, elkander aldus onderling steunende in het edele werk van volksbeschaving.

Onderwijs. — Alles behartigen wat kan bijdragen tot de verstandelijke en zedelijke ontwikkeling der Vlaamsche bevolking, dat is het hoofddoel van 't Willems-Fonds en daar heeft onze Afdeeling steeds naar gestreefd. — 't Was op haar aandringen dat aan onze middelbare jongensschool eenen Vlaamschen leerang van scheepvaart en scheepsbouw werd gehecht, dat landbouwleergangen voor volwassenen werden ingericht, enz. Wie zou daarbij durven ontkennen dat 't Willems-Fonds veel, ja zeer veel heeft bijgedragen tot het stichten der school voor volwassene meisjes, der bewaarschool (thans ten bate der nonnenschool afgeschaft !) en der Staats middelbare meisjesschool, die onze tegenstrevers wel zouden willen afgeschaft zien, maar waarin ze nog niet zijn gelukt en nooit gelukken zullen.

Toen vroeger onder het cijnskiesselsel ook eene stem werd verleend aan de bekwaamheidskiezers, hield onze Afdeeling zich overeenkomstig artikel 1 der Algemeene Grondslagen gezamenlijk met de Vrijzinnige Vereeniging ernstig bezig met het be-

reiden van kandidaten. Telken jare werd dit streven met schitterenden uitslag bekroond!

« In Vlaanderen Vlaamsch! » was immer onze leus; ook werden onze taalrechten nooit uit het oog verloren; geene omstandigheid ging voorbij of wij sprongen op de bres om aan de Vlaamsche taal de plaats te doen toekennen, die haar toekomt in het onderwijs, in het rechts- en krijgswezen en in allerhande bestuurlijke zaken. Aan Koning, Ministers, Senaat, Kamer der Volksvertegenwoordigers, Provincie- en Gemeenteraad werden talrijke verzoekschriften gezonden om de rechten onzer moedertaal te verdedigen, waar zij mochten gekrenkt zijn. Wij namen deel aan talrijke Vlaamsche feesten en betoogingen als die van den wereldberoemden Conscience en van den onsterfelijken Peter Benoit, aan den Vlaamschen optocht ter gelegenheid der onthulling van het standbeeld van J.-Fr. Willems, enz.; wij stortten volgaarne onzen penning tot het oprichten van een praalgraf aan Conscience, aan Van Beers, enz.; wij verleenden onze geldelijken ondersteuning aan het voortzetten der uitgave van het Nederlandsch Woordenboek en werkten volgaarne mede tot het verspreiden van Vlaamsche dagbladen. — In onze boekzaal berusten onze archieven, die een klaar bewijs daastellen van ons werkzaam leven. Daar ook zijn goede Vlaamsche muziek en Vlaamsche liederen voorhanden; daar ook prijken reeds talrijke portretten van Nederlandsche schrijvers en kunstenaars.

Ziedaar, Mevrouwen, Mijne Heeren, een kort overzicht onzer werkzaamheden. Gij zult met ons bekennen dat eene instelling, die zooveel goeds sticht, die er steeds op uit is om onderwijs en beschaving in ons diepgevallen Vlaanderen te verspreiden, door de openbare besturen dient ondersteund en aangemoedigd te worden. Is dit met onze Afdeeling in 't geheel niet zoo, dan hebben wij des te meer zelfgenoegen, want er bestaat immers « geen rijker kroon dan eigen schoon! »

Dank aan U, Heeren Inrichters, Oud-Bestuurleden en moedige strijders der vrijzinnige Vlaamsche Beweging, die vijf en twintig jaar lang hebt gezwoegd om onze Afdeeling tot een benijdenswaardig punt van bloei en belangrijkheid te verheffen. Het goede zaad, dat door U werd gestrooid, viel op vruchtbaren grond en draagt reeds rijpe vruchten. Genoeg zij het te zeggen dat ons arrondissement naar de Kamers een man zond, die met

hart en ziel de Vlaamsche liberale zaak verkleefd is en er onze Vlaamsche belangen krachtadig zal verdedigen!

En thans bij 't vieren van ons zilveren jubelfeest nemen wij het vast besluit ons werk voort te zetten, opdat de zon die ons Willems-Fonds steeds verlichtte, immer in glans toeneme tot verwezenlijking van ons hooge doel: Moedertaal! Vrijheid! Onderwijs! opdat steeds op onze banier moge prijken:

*Wij wilden wat was recht
En wonden wat wij wilden!*

Verslag van het Bestuur der Afdeeling Nieuwpoort.

(JULI 1900 — AUGUSTUS 1901.)

Leden en Bestuur.

In den loop van het jaar werden door ons menigvuldige voetstappen aangewend om ons ledental te vermeerderen; met goeden uitslag werden die bekroond, want wij aanvaardden niet min dan 16 nieuwe leden. Het is ons nochtans niet gegeven eene groote vermeerdering van ledental aan te stippen, want door sterfgeval en vertrek uit stad verloren wij veel oude strijders; thans telt onze Afdeeling 109 leden.

Het Bestuur was volgenderwijze samengesteld :

Voorzitter : M. P. F. De Swarte; Ondervoorzitter : M. G. Vande Sompel; Secretaris : M. J. Dierendonck; Boekbewaarder : M. L. Houvenaghel; Leden : MM. E. Cock; F. A. de Brauwere-Kesteloot; J. D'Haene; G. Dingens; E. Meynne.

Onze Afdeeling telde nog 2 toegevoegde bestuurleden n.l. Mej. Van Eygen, boekbewaarster te Keyem, en den heer D. Biesbrouck, boekbewaarder te Lombartzijde. — Het ambt van archiefbewaarder werd door den schrijver vervuld en dit van muziekbewaarster door den bibliothecaris, daar ons Bestuur besloot ook de talrijke Vlaamsche liederen en muziek, die wij bezitten, net als boekwerken uit te leenen.

Voordrachten en Feesten.

Gewoonlijk zijn al onze concert-voordrachten openbaar, doch wij oordeelden het dringend noodig meer dan de gewone toelagen aan onze boekerijen te besteden, ten einde nieuwe werken aan te koopen om den lust naar nuttige lezing bij ons volk aan te moedigen. Daarom eischten wij voor ons eerste feest een klein inkomgeld. Het greep plaats op 21 October 1900 en wij mochten ons

in eene zeer talrijke opkomst verheugen. De aangekondigde voordracht met zichten kon door onvoorziene omstandigheden niet gegeven worden, doch het muzikaal en zangkundig gedeelte was uiterst wel verzorgd. De achtbare juffrouwen E. PAUL en M. VANDEN BORREN, op het klavier begeleid door de juffrouwen R. DE KEMEL en M. WILLEMSEM, zongen met veel gevoel eenige lieve romancen; de heer A. DINGENS voerde met veel juistheid een paar stukken uit voor trombone; de koninklijke maatschappij *Rhetorica*, die ons welwillend hare medewerking verleende, vergastte ons op een blijspel, wyl de steeds bereidwillige *Philharmonie* eenige der schoonste stukken van haar repertorium ten gehoor bracht. Aan al die Nieuwpoortsche kunstminnaars zeggen wij hier hartelijk dank; de ruime ontvangst, die wij aanstonds tot aankoop van boeken hebben besteed, zal hun de verzekering hebben gegeven dat ze hun talent ten dienste hebben gesteld tot het bereiken van een edel doel. Ook de heer VAN BREUSEGHEM, te Oostende, die meesterlijk de viool hanteert, trad in dit concert op. De aangekondigde voordracht had later plaats en de ingangskaarten werden hiervoor geldig verklaard.

Het tweede feest greep plaats op 9 December 1900 en bestond uit eene openbare concert-voordracht. Wij hadden het genoegen een der knapste Vlaamsche sprekers te hooren, n.l. den heer FRANS REINHARD, te Brussel, die voor onderwerp had gekozen *Vlaanderen en Transvaal*. Hij maakte eene treffende vergelijking tusschen den heldhaftigen strijd der Vlamingen van 1302, van die Klauwaerts die op den Groeningerkouter eene roemrijke overwinning op de Fransche Leliaerts behaalden, en de dappere Boeren van Zuid-Afrika, die thans nog steeds tegen den vreemden dwingeland voor hunne duurzame onafhankelijkheid strijden. Hij deed dit in zulke sierlijke, gloedvolle taal, in zulke gemoedelijke bewoordingen, dat al de aanhoorders tot in de ziel ontroerd waren en bij menig een een traan het oog ontrolde van aandoening, van innige genegenheid voor die Vlaamsche broeders. Dapper werd spreker toegejuicht en hier rekenen wij het ons ook ten plichte hem hartelijk dank voor zijne belanglooze medewerking toe te roepen.

Het muzikaal en zangkundig gedeelte werd nogmaals uitgevoerd door Nieuwpoortsche liefhebbers, want aan 't einde van België gelegen, kosten vreemde kunstbeoefenaars ons, gezien de groote reis, tamelijk duur en wij moesten sparen voor een ander feest, dat wij prachtig en grootsch wenschten. Verleenden ons op dit tweede feest hunne gewaardeerde medewerking: de jonge jufrouwen A. CLAES en M. COLAERT, die veel aanleg voor het klavier hebben getoond; de heer J. FLORENTJN, die voor de eerste maal als zanger optrad en het hierbij, hopen wij, niet laten zal; de heer SIMOENS, die een knap violonist is; de heeren ADOLF DINGENS en L. VANDEN ABBEELE, solisten onzer stedelijke *Philharmonie*, de heer C. VAN TOMME, onze onbetaalbare kluchtzanger en ondergeteekende schrijver, die eene luimige alleenspraak voordroeg; zoodat het programma allen door zijne keurige afwisseling voldeed.

De derde concert-voordracht greep plaats op 20 Januari 1901. Belofte is immers schuld en de uitgestelde voordracht met zichten over *De Boorden van den Rijn* werd dan door ondergeteekenden schrijver gegeven. De ruime zaal van ons lokaal was vol, zoodat nog eenige ingangskaarten verkocht werden en die ontvangst, hoe gering ook, ons nogmaals ten goede kwam. Met groote aandacht werden de uitleggingen over de prachtige zichten aangehoord, want zulke voordrachten vallen zeer in den smaak van ons publiek. Wij aanzien ze derhalve als heel praktisch, omdat de toehoorder, wien het niet gegeven is die prachtige landstreken, die kostbare gebouwen enz. te bewonderen, er zich dan toch een denkbeeld kan van vormen; omdat hij aldus nieuwe geschied- en aardrijkskundige, ook wetenschappelijke, kennissen opdoet en de gegrondheid van onze politieke denkwijze en van de democratische hervormingen die wij wenschen, erkent, indien de voordrachtgever er in slaagt in zijne aanspraak soms eene treffende vergelijking te maken of een leerrijk voorbeeld aan te halen.

De heer O. HALLE, te Oostende, trad als zanger op met het gemoedelijke *Ik ken een lied*, het lieve *Medied* van Huberti en *Mijn Vaderland* van J. Blockx. Echt Vlaamsche muziek dus, die de knappe zanger ons liet hooren.

De heer DE TAEYE, leeraar aan de muziekacademie te Oostende, voerde op meesterlijke wijze eenige stukken voor hobo uit, die de gansche zaal in vervoering brachten.

Hartelijk dank aan allen, die tot het welgelukken onzer winterfeesten hebben bijgebracht.

Om aan onze oude gewoonte getrouw te blijven, hebben wij op Grootcarnaval en Halfvasten gezamenlijk met de *Philharmonie* een verkleed en gemaskerd bal ingericht, waar onze leden zich eens lustig konden vernaken, juist als in de groote steden, terwijl hier alles op die dagen in eene verplichte doodsche stilte is gedompeld.

En thans ons laatste feest van het verloopen bestuurjaar: ons vijf-en-twintigjarig jubelfeest, dat wij met vollen luister op 18 Oogst hebben gevierd. Wij beschikken hier niet over de noodige plaats om een uitgebreid verslag over die feestelijkheden mede te deelen; zeggen wij maar dat ze bestonden uit een optocht rond de stad, eene plechtige jubelzitting waarop de voorzitter den welkomgroet toestuurde aan de talrijke afgevaardigden van het Hoofdbestuur en der zusterafdeelingen, zoo treffend beantwoord door den heer Minnaert, voorzitter van het Algemeen Bestuur; waarop de schrijver lezing gaf van zijn 25jarig verslag; waarop een prachtig ereteeken aan de stichters-leden der Afdeeling werd overhandigd; voegen wij er bij dat op diezelfde jubelzitting een brons werd geschonken aan den heer L. Houvenaghel, die gedurende 19 jaren onze boekery heeft beheerd, en een diploma als hulde, erkentelijkheid en aanmoediging aan den heer D. Biesbrouck, boekbevaarder te Lombartzijde, en dat tot slot de heer De Swarte, die ook zijn zilveren jubelfeest als voorzitter vierde, met geschenken, bloemtuilen en palmen werd overladen.

Te dier gelegenheid hadden wij in ons midden een gemengd koor ingericht, onder het geleide van den heer JEF KEURVELS, leeraar aan Oostende's muziekacademie, dat *Mijn Moederspraak* van den onsterfelijken Peter Benoît uitvoerde en een *Feestzang* opgesteld door den heer FRANS VANDEN WEGHE, te Oostende, en op muziek gebracht door den heer LEO RINSKOPF, bestuurder der muziekacademie te Oostende. De solo's werden gezongen door Mej. VANDEN BORREN, te Nieuwpoort, en den heer JORIS RINSKOPF, te

Gent. Na de jubelzitting had een feestmaal plaats, waaraan talrijke inschrijvers, zoowel dames als heeren, deelnamen en 's avonds was het lokaal prachtig verlicht, wijl elkeen zich aan den vroolijken dans lustig vermaakte.

Nog nooit hadden wij zulk grootsch feest ingericht, doch het was de kroon van onze werkzaamheden gedurende een vierde eeuw; het kostte ons, wel is waar, de niet geringe som van fr. 667 32, doch eenige zusterafdeelingen hebben ons eene milde toelage laten geworden (te zamen 180 frank) en dank daaraan en aan bijzondere inschrijvingen onzer leden, gelukten wij er in die onkosten ongeveer te dekken. Wij zouden nog vergeten te melden dat wij aan onze leden een nieuw eereteeken verschaften, door het grootste gedeelte hunner onmiddellijk aangekocht, een voorbeeld dat, wij hopen het, door de andere leden zal gevolgd worden. Het bestaat uit eene in zilver vervaardigde W met banderol Nieuwpoort, vastgehecht aan een breed driekleurig lint (oranje, wit en blauw) en verwekte de bewondering van al de vreemde afgevaardigden. Ook de stichters werden herdacht en thans prijkt in het lokaal een schild met de namen van dit handvol moedige mannen, die onze Afdeeling, spijs alle bedreigingen, op den goeden weg hebben gebracht. Jammer dat slechts 8 dier stichters zich in ons feest mochten verheugen; bijna al de andere zijn door de onverbiddelijke dood weggemaaid.

Ons guldenboek werd geteekend door de talrijke Vlaamsche strijders, die van heinde en verre waren toegestroomd, om ons een blijk van genegenheid te brengen, zoodat wij steeds een aandenken zullen bewaren van dit gezellig samenzijn, van dit opwekkend feest, waarin wij nieuwen moed hebben geput tot aanhoudende volharding.

Andere Werkzaamheden.

Zooals uit onze rekening blijkt hebben wij onze geldelijke ondersteuning, hoe klein die ook wezen moge, verleend tot het oprichten van een borstbeeld aan wijlen E. Van Driessche, de eigenlijke stichter onzer Afdeeling, en tot het oprichten van een gedenkteeken op den Groeningerkouter.

Wij ondersteunden een voorstel van het comiteit

« Transvaal » om aan de Wetgevende Kamers bemiddeling te verzoeken in den rampspoedigen Zuid-Afrikaanschen Oorlog. Ook het huldebewijs aan President Krüger zonden wij aan het comiteit terug met talrijke handteekens bekleed.

Onze Voorzitter vertegenwoordigde onze Afdeeling op de jaarlijksche Algemeene Vergadering, waarop onzen Ondervoorzitter tot lid van het Hoofdbestuur werd gekozen.

Volksboekerijen.

Geschenken. Verleden jaar ontvingen wij van het Staatsbestuur een Fransch werkje; dit verschafte ons de gelegenheid bij het sturen van een ontvangstbericht er op te drukken, dat wij sedert 1885 geen enkel werk meer voor onze openbare boekerijen hadden ontvangen. Kortom tijd nadien kwam ons eene heele verzameling werken toe en een schrijven, waarin het Staatsbestuur beweerde ons vroeger nog boeken toegezonden te hebben. Waar die mogen zoek geraakt zijn of wat daaronder schuilt is nog steeds voor ons een geheim, niettegenstaande wij op een onderzoek hebben aangedrongen.

De heer De Swarte schonk ons 4 boekdeelen en van de heeren de Brauwere ontvingen wij een aantal uitgaven van het Willems-Fonds. Onze boekerijen van Nieuwpoort en Lombartzijde worden steeds druk bezocht; ziehier de beweging:

Boekerij Nieuwpoort: uitgeleende werken 2541 aan 117 lezers.

Boekerij Lombartzijde: uitgeleende werken 325 aan 58 lezers.

De boekerij van Keyem zullen wij genoodzaakt zijn elders te vestigen.

Wij achten het ons ten plichte hier den heer L. Houvenaghel hartelijk te bedanken voor de uitstekende diensten die hij de Afdeeling heeft bewezen, gedurende de 19 jaar dat hij onze boekerij heeft beheerd, alsook Mejuffer Emma Van Eygen, die gedurende 6 jaar het ambt van boekbewaarsfer waarnam. Mochten zij beiden overtuigd wezen dat hun nuttig werk rijpe vruchten draagt!

Rekening over het dienstjaar 1900-1901.

ONTVANGSTEN.

Aandeel in de bijdragen der leden	fr. 272 00
Buitengewone toelagen van het Algemeen Bestuur. .	225 00
Opbrengst der bussen, verkoop van programma's, giften, enz.	98 85
Opbrengst der concert-voordracht van 23 Oct. 1900. .	212 13
Vergoeding voor het bestellen van het Tijdschrift tot Juni 1901.	19 80
Totaal der ontvangsten.	fr. 827 78

UITGAVEN.

Concert-voordrachten (verlichting, sprekers, zangers, piano, schrijversrechten, enz.)	fr. 279 00
Toelage aan de Philharmonie voor het opluisteren der feesten	75 00
Volksboekerij (aankoop en inbinden van boeken en muziek)	178 59
Toelage aan den Bond van de Oud-leerlingen der Middelbare Scholen	87 00
Bestuur (briefwisseling, drukkosten, bode, enz.). .	87 13
Inschrijving standbeeld Groeningerkouter.	10 00
Id. borstbeeld E. Van Driessche.	10 00
Te kort op 12 Oogst 1900	176 75
Totaal der uitgaven.	fr. 903 47
Te kort op 15 September 1901.	fr. 75 69

De Secretaris,
J. DIERENDONCK.

De Voorzitter,
P.-F. DE SWARTE.

Nieuwpoort, 15 September 1901.